

5. Dünya Su Forumuna Karşı İstanbul Bildirgesi

15-22 Mart 2009/ İstanbul

Bizler, 16-22 Mart tarihlerinde, İstanbul'da toplanan 5. Dünya Su Forumuna ve onun Türkiye ve dünyadaki işbirlikçilerine karşı 15-22 Mart 2009 tarihleri arasında miting, basın açıklamaları, su üzerine çeşitli çalıştaylar, geniş katımlı toplantılar ve düzenleyen Suyun Ticarileşmesine Hayır Platformu olarak:

- Nisan 2008'den bu yana toplumsal yarar temelinde sürdürdüğümüz Karşı Forum çalışmaları-mızda, halklara ve tüm canlı yaşama yönelik bir saldırı olarak gördüğümüz suyun ticarileştirilmesine karşı suya sahip çıkmanın ancak örgütlü bir mücadele ile mümkün olacağı görüşünden hareket ettiğimizi;
- bu nedenle, toplumun en geniş kesimlerini bu mücadeleye dahil etme zorunluluğunu önceliğimiz olarak kabul ettiğimizi;
- sürecin başından başlayarak, bu mücadeleyi yalnızca 5. Dünya Su Forumuna karşı hazırlıklar ya da karşı forum kapsamında düzenlenen etkinliklerden ibaret görmediğimizi, mücadelemizin ormanlarımız, toprağımız, emeğimiz ve sularımız özgürleşene kadar süreceğini öngörerek;

çalışmalarımız sonucunda ortaklaştığımız sorunları ve çözüm önerilerimizi Türkiye ve dünyada suyun ticarileştirilmesine karşı mücadele eden bütün örgütlere duyururuz.

1. Bizim karşıtlığımız, yalnızca Dünya Su Konseyi ya da Dünya Su Forumu ile sınırlı değildir. Yalnızca suyu ticari bir mal (meta) olarak tanımlayan ilk uluslar arası kurum olması ve kuruluşundan beri Dünya Su Konseyinin sponsorluğunu üstlenmesi dolayısıyla Birleşmiş Milletleri, çözümün değil, sorunun parçası olarak tanımladığımızı bütün dünyaya duyuruyoruz. Bizler, Türkiye'den sendikalar, meslek örgütleri, devrimci yapılar, emekten yana siyasi partileri, çevre ve kültür dernekleri olarak tek tek her biri anti-demokratik olarak tanımlanan devletlerin sadece BM çatısı altında bir araya gelmeleri dolayısıyla "demokratik" davranmalarının mümkün olmadığını düşünüyoruz.

2. Dünya Su Konseyi, OECD ve Dünya Bankası gibi kapitalist sistemin kurumlarının son dönemde "kamu-kamu ortaklığı" stratejisini öne çıkarıyor olmaları da, bize göre halkların algısında suyun metalaştırılma sürecince bulanıklık yaratma hedefinden öte bir şey ifade etmemektedir. Bu nedenle "kamu" sözcüğü ile gizlenmeye çalışılan gerçek doğru irdelenmelidir. Yalnızca Türkiye değil, dünyadaki pek çok örnekte de görüldüğü gibi su kaynakları ve su hizmetleri bugün pekala "kamu" eliyle de ticarileşebilmektedir. Kaldı ki, suyun piyasada alınıp satılabilen bir mal haline getirilmesi yönünde yapılacak yasal düzenlemeler de devletler eliyle yürütülmektedir. Çok uluslu şirketlerin

ve Dünya Su Konseyinin de su kaynaklarının mülkiyetinin devlet kurumlarında kalması gerektiğini tekrarladığı, ama suyun değerinin piyasada belirlenmesinin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğunu ısrarla vurguladığı günümüz koşullarında kamusal olanı savunmak, suyun metalaşmasının onaylanmasından başka bir şey değildir. Üstelik temiz suyun hızla kirletildiği ve tüketildiği kapitalist düzen bir yandan devam ediyor olacağı için, su dağıtımı ve kaynakları üzerindeki mülkiyet devletlerde kalsa bile, su iletim ve dağıtımında yalnızca kamu mülkiyetinin savunulması ile sınırlı talepler suyun doğal çevrimi ve eko-sistem üzerindeki yıkım sürecinin hızlanmasının önünü kesemeyecektir. Bu stratejiyle, su kaynaklarını dünya piyasalarında pazarlama konusunda deneyim kazanmış kamusal su işletmelerinin, bu deneyimlerini diğer kamu suyu işletmeleri ile paylaşması ve bütün devlet su kurumlarının dünya pazarında etkin birer ticari aktör haline getirilmesi öngörülmektedir.

3. 17-18 Mart tarihlerinde düzenlediğimiz atölyelerde ortaya çıkan diğer bir kaygı ise, suyun maliyet fiyatı karşılığında satılması vb., kapitalist sistemle pazarlık etmeye odaklı önermelerin varlığıdır. Sorun, evrensel bir perspektiften ele alındığında su kaynakları açısından zengin, yoksul ülke ve bölgelerin varlığı herkes tarafından bilinmektedir. İnsan yerleşimleri ile su kaynakları arasındaki mesafeler büyüdükçe sermaye yatırımlarının artacağı ve maliyetlerin astronomik düzeylere yükseleceği veri olarak

önümüzde dururken, su zengini ya da gelişmiş ülkelerin halkları açısından bile kabul edilebilirliği şüpheli olan bu tarz tezlerin su mücadelelerini geri bir noktaya iteceğini öngörmek mümkündür.

4. Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu olarak bizler, Dünya Su Konseyi'nce ısrarla vurgulanan "suyun değerinin piyasada belirlenmesi" girişimini, yalnızca teknik bir ayrıntı olarak düşünülmesi yerine halklar ve ekosistem üzerindeki yansımaları bakımından analiz edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Tıpkı bütün diğer metallerde olduğu gibi, suyun değerinin piyasada belirlenmesi için de ölçülebilir ve depolanabilir bir su arzının sözü konusu olması ve suyun çıkarımı ve iletimi süreçlerine sermaye ve emeğin dahil olması gerekecektir. Bu, aynı zamanda, yer altı sularının aşırı miktarlarda çekilerek yerüstünde biriktirilmesi, akarsuların üzerine sayısız baraj inşa edilerek ekosistem dengesinin bozulması, su ve bağlantılı bütün üretim süreçlerinde fiziksel emek sömürsü artarken işsizleşme ve yoksullaşmanın daha çekilmez boyutlara ulaşması ve dünyanın hızla çöleşmesi demektir. Temiz suyu giderek daha da kıtlaştıracak olan bu süreç, sürekli artmak zorunda olan sermaye yatırımları dolayısıyla su fiyatlarının astronomik boyutlara ulaşmasına yol açacak ve çalışan sınıfların daha da yoksullaşması, suya erişimlerinin daha da zorlaşması kaçınılmaz hale gelecektir.

5. Suyun bir piyasa malı haline getirilmesinin zorunlu bir gereği ve kapitalist-emperyalist sistemde sömürü ve karların büyütülmesinin bir aracı olarak, suyun doğal çevrimini, ekosistemin bütünlüğünü, akarsuyun özgürce akmasının doğal yaşam ve tarımsal etkinlikler için yaşamsal önemini ve canlıların suya ulaşımını temel almayan barajların yapılmasının, sulama gereksiniminin karşılanması sürdürülebilirliğine çözüm olmadığı gibi su yetersizliği ve su kalitesinin bozulmasını çok daha arttırdığı da açıktır.

6. "Suya erişimi olmayan kesimlerin suya kavuşturulması" hedefini ileri sürerek suyun metalaşması hedefine meşruiyet kazandırmaya çalışan, Dünya Su Konseyi ve Birleşmiş Milletler gibi kurumların söylemine karşın, suyun bir piyasa malı haline getirilmesinin dünyada suya erişimi olmayan 1 milyarı aşkın insanın derdine çözüm olamayacağı ortadadır. Çünkü suya erişimi olmayanlar, gerçekte, gıda satın alma gücünden bile yoksun olan en yoksul kesimlerdir. Emekçi halkların en alt katmanını oluşturan bu grubun suyun metalaşması sonrasında da bu kez parası olmadığı için suya erişemeyeceğini öngörmek yanlış olmayacaktır. Bu nedenle, bizler, dünya halklarını suya kavuşturma bahanesini kullanarak suyun metalaşmasını savunanların gerçek dışı bu hikayelerinin her ortamda teşhir edilmesini vaz geçilemez, ertelenemez görevlerimiz olduğunu düşünüyoruz.

7. Dünya Su Forumu ve Forumun sponsor kuruluşları tarafından temiz su kaynaklarının giderek kıtlaşmasında en fazla mahkum edilen alan, geleneksel yöntemlerle yapılan tarım üretimi; önerilen çözüm ise endüstriyel tarıma geçiştir. Endüstriyel tarımın "yeşil devrim" süreciyle yayılması açlığı tam anlamıyla giderememiş ve bir takım çevresel sorunlara yol açmıştır. Tarımda verimi ve gıda kalitesini arttırmak ve daha sağlıklı bir çevre oluşturmak amacıyla doğayla dost tarım modelleri tercih edilmelidir.

8. Suyun, tıpkı Filistin'de olduğu gibi dünyada giderek stratejik bir silah gibi kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Oysa, sınır aşan sular, ancak, sınırın iki yanındaki halkların işbirliği ve dayanışmasıyla doğru yönetilebilir. Böylesi yörelerde uluslar arası kurumların suyun yönetilmesine katılması ancak ve ancak ticarileştirmenin ve emperyalist hegemonyanın aracı olabilir.

9. Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu olarak bizler, suyun sadece insanlar için değil diğer canlılar için de ihtiyaç olduğunu, suyun doğanın bir bileşeni olarak canlı ve cansız sistemin koruyucusu olduğunu da biliyor, kendisinin de doğanın bir bileşeni olarak canlı olduğunu biliyor; yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak ticarileştirilmesini kabul etmiyoruz

Yukarıdaki tespitlerimiz ışığında, dünyada giderek artan temiz su kıtlığının aşılması ve suyun metalaşmasının önüne geçilmesi için Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu olarak kısa dönemde mücadelenin odaklanması gereken hedeflerimiz şunlardır:

- Yapılacak her çeşit su yapılaşmasının gereklilik ve yararlarının açık olarak tartışılması, etkilenecek halk kesimlerinin görüşünün çoğunluk görüşü olarak alınması, çevresel, kültürel ve

Su yaşamın kendisidir. Suyun ticarileştirilmesi sadece insanlar için değil tüm doğa ve diğer canlılar için de kabul edilemez.

toplumsal etki değerlendirmelerinin yapılması, su yapılaşmalarının kapitalist yapı ve finans sektörünün çıkarlarına göre değil tüm canlı yaşamın ve doğanın sürdürülebilirliği temelinde projelendirilmesi ve yer seçimlerinin bu kriterlere göre belirlenmesi,

- Suya erişimi olmayanların suya kavuşturulması ve evsel suyun parasız olarak sağlanması için suyun meta üretimi yapan firmalara piyasa fiyatıyla satılması ancak sanayinin kendi arıtma tesisini kurarak üretimlerinde ihtiyaç duydukları suyun en az yarısını arıtılmış suyla karşılamaları
- Tarımsal sulamada, geçimlik tarım üretimi yapanlara suyun parasız temin edilmesi
- Tarımsal üretimde verimliliğin insan sağlığına katkısının ön planda tutulacak şekilde yeniden değerlendirilmesi,
- Tarımda büyük toprak sahipliğinin, kapitalist tarımın aşılması, su ve toprağı koruyacak yenileştirilmiş geleneksel tekniklerin geliştirilmesi,
- Su havzaları üzerindeki kapitalist baskıların (yapılaşma ve rant) tamamen kaldırılması ve böylece su kıtlığı ve verimlilik artırma baskılarının önlenmesi,
- Su havzalarının kısa, orta, uzun mesafe koruma bölgelerine göre değil tamamının koşulsuz korunması ve denetiminin yerel halk tarafından kurulan komitelerle yapılması,
- Su havzalarında maden arama izinlerini öngören yasaların ve verilen izinlerin iptal edilmesi,
- Sanayinin yeraltından ve yüzeysel sulardan kaçak su çekmesinin engellenmesi ve kullandıkları suyu arıtarak tekrar kullanıma sokmalarının denetlenmesi, fosil akiferlerden su kullanımına izin verilmemesi,
- “Sürdürülebilir kalkınma” stratejileri ile değil “doğal dengenin sürdürülebilirliği” ne göre sulak sistemlerin, havzaların korunması,
- Mera ve orman alanlarının korunması ve geliştirilmesi,
- Tarımsal faaliyetlerle, sanayi ve evsel atıklarla su havzalarının kirletilmesinin önlenmesi,
- Biyoçeşitliliğı tehdit eden genetiğı değiştirilmiş tohumlarla üretimin ülkemizde ve tüm dünyada yasaklanması,
- Şirketlerin coğrafı koşullar gözetilmeksizin geliştirdiğı hibrit tohumlar yerine bulunduğu coğrafyaya daha iyi adapte olmuş, daha az su ve besin maddesi tüketen yerel çeşitlere ağırlık verilmesi,
- Baraj yapımı ve Hidroelektrik santral (HES) ile akarsulara müdahalelerin ile tarihi, kültürel ve doğal dokuların yok edilmesini hedefleyen, göçlere zorlayan her türlü girişime müdahale edilmesi,
- Enerji üretiminde fosil yakıtlara dayalı uygulamalara son verilip, rüzgar ve güneş başta olmak üzere yenilenebilir enerji üretimine geçilmesi,
- Enerji üretiminin uzak mesafelerden yapılması yerine olabildiğince gereksinilen yörelerde yapılması, kapitalist üretimin enerji gereksinimindeki artışa göre değil kaynakların yenilenebilirliğine göre planlama yapılması,
- Yerel düzeyde su paylaşımına ilişkin muhtemel politika ve senaryoların yakından izlenmesi,
- Su ile ilgili yasaların oluşum sürecine halkın müdahale etmesinin sağlanması,
- Gerek İtalya ve Hindistan’da gerekse Türkiye’de Su şirketlerine kendi özel güvenlik örgütlerini kurma izni veren yasal düzenlemelerin derhal iptal edilmesi için girişimlerin başlatılması,
- Su ve toprak yönetimde üretenlerin söz sahibi olduğı politikaların uygulanması,
- Su hizmetleri ve bağlantılı işlerde çalışanların tam güvenceyle, özgürce, insana yakışır ücretlerle çalışabileceğı çalışma ortamlarının yaratılması
- Emek örgütlerinin mücadeleleyi içselleştirmesi için stratejilerin geliştirilmesi, güçlü bir toplumsal muhalefetin yaratılması,
- Herkesin içilebilir ve temiz suya erişiminin eşit ve parasız olarak sağlanması
- Herhangi bir ülkede su kaynaklarının verimliliğinin artması komşu ülke halkları ve çalışan kesimlerinin suya erişimini kısıtlayacağı ve dolayısıyla ücretlerinin satın alma gücünü azaltacağı

için “verimlilik arttırma” çabaları karşısında komşu ülkelerin emekçileriyle ortak örgütlenmeye gidilmesi

- Şirket ya da devletlerin su politika ve uygulamalarının tüm dünyaya duyurulması ve aynı tip uygulamaya maruz kalan ülke, bölge ve yörelerin mücadele deneyimlerinin aktarılmasının çok önemli olduğu ulusal ve uluslar arası iletişim kanallarının acilen yaratılması gerekliliği konusunda ortaklaşılması
- Uluslararası mücadelelerin izlenmesi, suyun ticarileştirilmesi süreçlerinde saldırılara karşı üretilen yerel direnişleri, mücadele deneyimlerini birbiriyle paylaşan, bunları ortak zeminlerde bütünlüklü bir direnişe dönüştürebilen, uluslar arası bilgi paylaşımı ile dünya halklarının ortak hareket etmesinin sağlanması,
- Su mücadelesinde taleplerin dünya ölçeğinde ortaklaştırılmasında dünyada en zor koşulda yaşayan yerel toplulukların çıkarlarından hareket edilmesi ve onların taleplerinin dünya talebi haline getirilmesi,
- Dünya ölçeğinde örgütlenme/dayanışma ağları oluşturulurken yerel tarihsel ve kültürel tüm farklılıkların göz önüne alınması
- Dünya Bankası başta olmak üzere uluslar arası kredi kurumları ile hükümetlerin yaptıkları kredi anlaşmalarından suyun ticarileştirilmesi ve özelleştirilmesinin derhal çıkarılması ve bir daha önerilememesi için dünya halklarının ortak bir tavır alması konusunda girişimlerin başlatılması,
- Sanatçıların da başta su hakkı demokrasi ve haktan, emekten yana ürünler yaratması, yayılması, gösterime sunması, örgütlü mücadeleye kendi çalışmalarıyla katkı vermesi

Uzun dönemde:

Ortak görüşlerimizin yaşama geçmesi konusundaki kararlılığımız “Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu”nun programlı örgütlü mücadelesine güç verecektir.

Bizler hiçbir ekonomik değerın insanın kültürel ve tarihi geçmişinden, doğal dengenin ve canlı yaşamın en küçük parçasından daha değerli olamayacağını düşünmekteyiz.

Su yaşamın kendisidir. Suyun ticarileştirilmesi sadece insanlar için değil tüm doğa ve diğer canlılar için de kabul edilemez.

Suyun kendisini kullanım değeri olarak talep etmek ve suyun sadece kullanım değerlerinin üretiminde kullanılabileceğini savunuyoruz.

Bilim ve teknolojideki gelişmelerin insanlık yararına kullanıldığı, sömürsüz ve özgür bir dünya talebimizi ete kemiğe büründürüyoruz.

Kısaca, Toprağımızın, ekmeğimizin, emeğimizin ve SUYUMUZUN kullanım değerine sahip çıkıyoruz bunun anlamı bütün üretimin yalnızca toplum yararına odaklanması demektir.

Dünya Su Konseyinin ve onların işbirlikçilerinin Türkiye’de suların ticarileştirilmesi için planladıkları oyunlara ve 5. Dünya Su Forumu’nun hedeflerine karşı halkın birlikte mücadele edeceğini bir kez daha duyuruyoruz.

Suyun Ticarileştirilmesine Hayır Platformu